

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 18. Divitiis non apponendum cor. Moderatè ama.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

tatem. Oliva t. 2. Strom. §. Introduxit me rex.

Redde rationem villicationis tuae. Luc. 16. 2. Hoc discimus, quod non sumus domini divitiarum: nihil enim habemus proprium; sed dispensatores alienarum rerum sumus, quæ à Domino nobis concredita sunt, ut illas bene dispensemus, sicut ipse imperat. Theophylactus hic. Qui hæc temporalia bona sic expendunt, quod non quærant in eis meritum salutis, sed solatium carnis; temporalia non dispensant ad modum boni villici, sed dissipant ad modum filij prodigi. Tunc autem hic villicus apud Dominum diffamatur, quando clamor pauperum ascendit ad Dominum. Sanct. Bonav. hic.

Soli Deo hæc vox competit *meum.* Philo Jud. alleg. sacr. leg. l. 2.

Num. III.

Divitijs bene utere.

Melius est bonum nomen quam divitiæ multa. Prov. 22. 1. Si ergo & tu gloriam ex divitijs quæris; cognosce, quia melius est, mille filiorum, quos per misericordiam filios acquisieris, patrem vocari, quam mille aurcorum Dominum dici. Et considera, quanta tibi tum erit gloria; cum te omnis ille populus, qui ex promptuarijs tuis passus est, & refectus, pro tribunali magni illius, & iustissimi Judicis, cætervâ conspiciante circumdabit, postorem te suum, ac tutorem pium, & misericordiam patrem, omni gratiarum voce testabitur. Sanct. Ambr. l. 82.

Sicut lilium inter spinas. Cant. 2. 2. Potest hoc etiam intelligi de spinis, quæ Mundo rosæ apparent. Hinc Abraham, Isaac, Jacob, Job, David, & alii, utriusque sexus, divitijs utentes, lilia fuere inter spinas. Non tam ipsæ divitiæ spinæ sunt, quam earum concupiscentia. de Ponte hic.

Nemo potest duobus dominis servire. Matth. 6. 24. Non dixit Dominus, qui habet divitias, sed qui servit: qui enim divitiarum servus est, divitias custodit ut servus; qui autem servitutis excussit jugum, distribuit eas ut dominus. S. Hieron. Job dives erat, non tamen pecuniæ serviebat, sed habebat divitias, eisque, ut congruit, imperabat: nec erat famulus earum, sed dominus. S. Chryl. hom. 22. in Matth. Dicitur ille servire mammonæ, in cuius affectu divitiæ dominantur. Avaritia est *idolorum servus.* Ephes. 5. 5. Unde Glossa non ait, habere divitias, sed servire. S. Bonav. hic.

Qui autem saminatus est in spinis. Matth. 13. 22. Comparat hic Dominus divitias spinis. Quia si manus extensæ sunt, & aperta, supra se spinas habere possunt, quin eis officiant: si autem manus coarctantur, statim spinæ pungunt. Sic etiam potest Christianus habere divitias, quin animam lædant; si habet manus in pauperes apertas. Si avaritia coarctat, certè lædent. Diez. Dom. Sexag.

Divitiæ sunt serpenti similes: quem si quis nescit inoffensè eminere accipere, bestiam sine periculò summâ caudâ appendens, ea manu circumplicabitur, & mordebit. Pulchrè callent serpentum inslar repentes divitiæ, dum à perito, vel imperito, apprehenduntur, inharere, & mordere. Clem. Alex. l. 3. paedag. c. 6.

Non solum spirituales opes, & dona cœlestia, Deo donante, capiuntur; sed etiam terrenæ, & corporeæ facultates, ex ipsius largitate proveniunt: ut meritò rationem earum quaeratur sit; qui non magis possidenda tradidit, quam dispensanda commisit. Muneribus igitur Dei iustè, & sapienter, utendum est, ne materia boni operis fiat causa peccati. S. Leo l. 5. de collectis.

Divitiæ, potestates, & cætera in hunc modum, quædam subsidia sunt; quibus juvatur ad bonum virtutis, tanquam calamis, & atramentò, ad artem scribendi, Hildebertus ep. 32.

Scorpio, dum nos ferit, venenatus est; at in oleum liquatus, præstans est; & ad proprium morsum, & aculeum, antidotum, & remedium. S. Franc. Salef. in Philoth. p. 1. cap. 19.

§. XVIII.

Divitijs non apponendum cor; modèratè ama.

Multiplicata sunt aqua, & elevarunt arcem in sublime à terra. Gen. 7. 17. Hæc, in tanta aquarum illuvie, ne unam quidem guttam intrâ se admisit. Oliva t. 2. conc. 33.

Frequentissimè olim Deus in Scriptura Sabbathi observationem imperavit. Ex. 20. 9. 10. Levit. 23. 3. Deut. 5. 13. 14. imò violatoribus capitale supplicium statuit. Ex. 31. 14. Num. 15. 35. Cur in hac lege tam severus Franc. Mendoza in 1. Reg. 5. quia adeo propensi erant ad divitias congregandas, ut in hoc labore totam vitam collocarent. Unde, nisi inde violenter avellerentur, semper terrenis studijs incumberent, nunquam divinis obsequijs vacarent. Quare severissimis legibus opus fuit, quæ illos à temporalium rerum negotio ad cœlestium otium transferrent.

Divitiæ si affluant, nolite cor apponere. Pl. 61. 11. Abundent licet, & sequatur te prosperitas sæculi; tu mari noli credere licet ridenti. *Divitiæ si affluant, si abundant; calca eas, & suspendere ex Deo tuo.* Sanct. Aug. hic. *Nolite cor apponere.* Id est, manus apponere permitto, usum; sed corde amplecti, suspicere, affectu totò in eas ferri, planè dissuadeo. Pinna in Eccl. Ethol. 119.

Concha in mari, licet aquis undique mersa, tamen ne guttam intrâ claustra admittit. Agit quidem in pelago; sed, cum spirare liberius cupit, aut concipere foetum; enatat, & sub pri.

primam lucem, versus cælum expandens se, purissimum aeris excipit rorem; & eò opulenta, se rursus recludit, & in aquas immergitur. Abstinentia illa ab oceanis undis, & pascuis, largè rependitur margaritarum formatione. Plin. l. 9. c. 37. Cœli eis major Societas, quàm maris: inde nubilum trahit colorem, aut pro claritate matutina serenum. Idem contingit veris DEI servis, quos reliquit DEUS inter Sæculi procellas, in eorum exemplar inter prospera Sæculi. Non desunt Ecclesiæ conchæ, quos tituli, divitiæ, circumdant undique; sed in mentem non penetrant, semper intentam ad cœlestes affectus excipiendos; ut effingant in se margaritas pretiosas cogitationum Apostolicarum. Oliva t. 3. conc. 33.

Jonam balæna absorpsit. c. 2. 1. sed nè unum quidem digiti unguem violavit. Cur ergo non possit Christianus sic possidere opes, mente in iis non fixâ, ut pilcis non delibans corpus Jonæ. Oliva t. 3. conc. 34.

Multum interest, inter habere venenum, & venenum sumpsisse. Pharmacopœa ut plurimum venena in officinis habent; ut illa in tempore, & variis in eventibus adhibeant: at non propterea intoxicati sunt. Pari modò habere divitiis potes, non tamen ab iis intoxicatus esse. Id fiet, si eas domi, & in crumena tua, habeas, non autem in corde. S. Salefius in Philoth. p. 3. cap. 14.

§. XIX.

Motiva

Divitiæ spernendi.

Num. I.

Exemplum Christi.

Sedebat Jonas sub umbra viridis hederæ - & paravit DEUS vermem. Jon. c. 4. 6. 7. Hedera, terrena bona. Hedera innixa arbori attollitur; sin minus, per humum serpit. Divitiæ, si pauperi, hospitali, carceri, adherent, ad cælum ascendunt; si pietati non hærent, humi serpunt. Sub hujus hederæ umbra sedet homo gaudens, at vermis ascendit, & abrofit. Pl. 21. 7. ego sum vermis. Rosit, cum dixit: beati pauperes Matth. 5. 3. Ex tunc estimantur divitiæ à justis, ut res arida; multique ab eis affectum abstrahunt, & ardentissimò spiritu relinquunt. Dicit conc. 2 festo OO. SS.

Magna abusio, & magna nimis: ut dives velit esse vermiculus vilis, propter quem DEUS majestatis, & Dominus Sabaoth, voluit pauper fieri. S. Bern. l. 3. in Resurr. Dom.

Vide tit. Paupertas Christi,

Num. II.

Exempla aliorum.

Agrum irado tibi. & speluncam, quæ in eo est. Quæso, ut audias me: dabo pecuniam pro agro, suscipe eam; & sic sepeliam mortuum meum in eo. Gen. 23. 11. Abraham, ut sepulchrum sibi compareret, pecuniam reddidit: nam, nisi pecuniæ amorem vicisset, sepulchrum, quietis patriam, curarum

exilium, non possidebit. S. Hier. ep. ad Gerunfilias: quid est sepulchrum? locus quietis, ubi juxta Mundi rationem defunctorum corpora collocantur. Verà ergo intelligentià locum sibi requietionis pater Abraham fide suâ, & pecuniæ contemptu, comparavit. Naxera in Jol. 7. §. 51.

Erui mihi Dominus in DEum. Gen. 28. 21. Jacob panem petit; non carnem, non perdes, ut docet Nyssenus l. de orat. Querere jubemur id, quod satis est ad naturam corporis conservandam; non luxum, non delicias, non ornamenta aurea, non lapidum fulgores &c. Cornelius hic.

Vir suus reliquerat divitiis multas. Judith 8. 7. Tamen matrona heroica angustam sibi ædium partem elegit; & ex tottelis pretiosis durum cilicium sumpsit. In superioribus domus sua. v. 5. 6. Et licet ad Holofernem occidendum aureas telas induerit, seque gemmis ornarit, post victoriam tamen primam vestem sumpsit, & ex spoliis ditissimis, quæ triumphans illi populus concessit, nihil sibi habuit, sed DEO cuncta obtulit. c. 16. 23. Oliva t. 3. Conc. 34.

Et fuit possessio ejus septem millia ovium. Job. 1. 3. Quis ex parvitiis nunc non se pauperem diceret, si eas haberet opes, quibus inter orientales Job maximus celebratur. Ubi Job aurum, gemmæ, tabulæ, aulæ &c. adeo etiam opulentissimi id temporis principes horrebant speciem omnem, apparatusque luxuriæ: ea tantum sectati, quæ natura funderet, & præberet mortalibus. Quin Jobo Asinæ quingentæ; equus nullus, biga nulla. Quæ habuit Job, ea DEUS recenseri voluit, quasi aut non necessaria principi, aut justò non digna. Oliva l. 6. Strom. §. Vir erat in terra Hus.

In actis Apost. 4. 34. 35. quando Domini nostri adhuc calebat cruor, & fervebat recens in Credentibus fides; vendebant omnes possessiones suas, & pretia earum ad Apostolorum pedes deferebant: ut ostenderent, pecunias esse calcandas. S. Hieron. ep. 8. ad Demetriadem.

Num. III.

Alia Motiva

Ex Veteri, & Novo.

Omnem locum, quem calcaverit vestigium pedis vestri, vobis iradam. Jos. 1. 3. Quasi solum illa possideant, quæ calcaverint; & habendi sit ars, contemptus. Naxera hic. §. 38.

Verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua, consilium impiorum longè sit à me. Job. 21. 16. Bona in manu habet, qui despiciendo temporalia sub dominio mentis premit. Nam quisquis ea nimè diligit, se magis illis, quàm sibi ipsa supponit. Multi enim justorum in hoc Mundo divites fuerunt, rebus, & honoribus, fulti: habere multa videbantur; quorum mentem, quia eorum, quæ aderant, delectatio nimia non possidebat: bona illorum in manu erant, quia potestate animi subiecta tenebantur. At contra iniqui ita se totis desiderii in

Ppp 3

exteri-